

Víctima: Joan Canyelles Campllonch
Autoria: Rafael Bosch Canyelles

Estimat,

Perquè la nostra padrina i les nostres mares feren que t'estimàssim i mai no t'oblidàssim.

Anhelat,

Perquè et coneixíem però no et poguérem gaudir.

Padrí Joan,

Avui, propers els dies de la teva festa, et vull escriure unes línies per contar-te com ha estat i com és la nostra vida. Una vida que a tu et robaren, injustament, una nit de gener de 1937, juntament amb altres companys; pensaven que assassinant les persones podrien matar les idees, però avui, vuitanta-quatre anys després, vosaltres teniu el reconeixement i ells l'oblit i el repudi.

Vull començar per contar-te que na Francisca, la teva esposa, la vàrem perdre ja fa anys, el novembre de 1985. Ens deixà en la pau i la serenor que la caracteritzava. Com segur que saps, la seva vida no fou fàcil després que tu desaparegueres, però ella, amb la seva fortalesa, que segurament bé coneixies, se'n sortí amb les vostres filles de cinc i tres anys, i mantingué una família unida i forta. Dones com ella, també represaliades, n'hi hagué moltes en aquell temps i per a totes hauria d'haver-hi un recordatori. Encara la recordam mirant aquell joier de fusta lacat de color negre amb roses pintades que tu li regalares i on conservava alguna carta i les poesies que li feies arribar, i que encara conserv...

Les teves filles, Magdalena i Catalina, també ens deixaren fa un temps i ens quedà a tots un buit en el cor, sobretot perquè fou després que aconseguissin trobar el teu cos i elles, en els seus darrers anys i sense plena consciència, no pogueren assabentar-se del fet que de ben segur els hauria alleugerit l'angoixa de tota una vida de no haver tornat a saber res de tu, a més de sense poder tenir la teva protecció, l'estimació i les paraules... del pare que tant enyoraren.

Vull dir-te que varen trobar el teu cos a Porreres, el gener de 2018, vora el teu amic Tomàs Seguí, i junts us retornaren al poble que tant us estimàreu, i on ara reposau. Avui tu i na Francisca, la teva esposa, per fi estau junts. Al final tinguéreu l'homenatge i el reconeixement que us mereixíeu, perquè us llevaren la vida per defensar i desitjar un món millor als treballadors i treballadores d'aquest poble.

Però continuaré contant coses de la família, i començaré per les teves filles.

Na Magdalena, casada amb en Francisco Bosch, va tenir dos fills: el teus nets, en Rafael i en Joan, i ella constantment els recordava el que sempre els repeties: «Estudiau, que és com es millora a la vida!».

En Rafael, casat amb na Xisca, té un fill, en Francesc Ll. I en Joan, casat amb na Teresa, en té dos: en Xisco i en Vicenç.

Na Catalina es casà amb en Rafael Mir i té tres fills: en Guillem, en Joan Francisco i en Rafael, altres nets més.

En Guillem es casà amb na Xisca i té una filla, na Marina; en Joan Francisco, casat amb na Victòria, també té una filla, na Victòria, i en Rafael, el més jove dels teus nets, és casat amb na Joana i té dues filles, n'Aina i na Paula.

Com pots veure, la família va créixer i encara segueix...

De ben segur que et demanaràs coses del teu poble, Esporles, de les moltes que féreu i d'altres que començàreu.

D'aquelles escoles que amb les vostres mans aixecàreu, que restaren allà, immòbils i soles, però al cap d'anys foren emprades per al que vosaltres pensàreu: oferir educació i estudis als fills dels obrers, i on alguns dels teus nets hi començaren allà els estudis. Ara són la seu de l'IMEDEA, un centre d'investigació avançada reconegut arreu del món. Ja ho veus, segurament l'obra que us costà la vida ara és un lloc de prestigi mundial.

I la Casa del Poble, d'on els feixistes fins i tot en robaren el piano, tancada també durant molts anys, fou restaurada fa un temps i ara s'ha convertit en un espai emprat per moltes entitats i té un petit teatre, l'únic del poble. A l'entrada hi ha una escultura on, entre d'altres, hi ha el teu nom, com a homenatge a les persones que ho féreu possible.

Sempre has estat present en nosaltres, en la teva esposa i les nostres mares, que recordaven molt bé el dia que els digueres adeu, després de la sortida de l'escola, amb aquella darrera besada que els deixares i que portaren al cor fins als seus darrers dies. Sempre ens recordaven els teus somnis d'acabar unes escoles al poble perquè els fills i les filles dels treballadors tinguessin l'oportunitat d'una educació i millorar les seves vides, i tu i els teus companys i companyes hi posàreu la llavor que amb els anys ha donat els seus fruits, i mira, entre els teus besnets hi tenim tres enginyers, dues graduades en direcció d'empreses, una graduada en treball social i la més jove fent camí... Pensam que de ben segur en trauries pit i continuaries engrescant els teus companys i companyes sindicals.

Avui, tornant la mirada enrere, moltes persones ens demanam encara quin perill teníeu perquè us assassinassin. El que no sabien és que les idees de les persones bones perduren en el temps i ara podem dir que han guanyat, mentre els seus assassins feixistes són rebutjats.

Joan, Francisca, Magdalena i Catalina; avui, no sabem on, però segur que estau tots plegats intentant recobrar el temps que us robaren. Nosaltres sempre us tindrem al nostre cor.

Sit tibi terra levis